

MASKU

Su 5.1.2025 klo 15

Maskutalon 100-vuotisjuhla

Kahvit

Jean Sibelius (1865–1957)

Andante Festivo

Maija Leino, piano

Avaussanat

hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Aki Simola

Kunnanjohtajan tervehdys

kunnanjohtaja Miira Raiskila

Tanssiesitys

Turun Kansantanssin ystävien ryhmä Vitku

Juhlapuhe

Varsinais-Suomen kyläasiamies Tauno Linkoranta

Oskar Merikanto (1868–1924)

Onnelliset Kullan murunen

kirjastopalvelupäällikkö

Eija Pelkonen, laulu

hyvinvointi- ja kehitysjohtaja

Maija Leino, piano

Seurojentalosta Maskutaloon

Maskun vapaa-aikatoimen päällikkö
emeritus Jyrki Kangas

Katkelma Elna Korven-Korpisen suojeluskunta-aiheisesta näytelmästä *Hälyytyksen sattuessa (1924)*

Masku-Seura

Kalervo Hämäläinen (1917–2015)

Lapin äidin kehtolaulu

Joe Lyons & Sam C. Hart,
suom. san. Usko Hurmerinta

Kodin kynttilät

Eija Pelkonen, laulu
Maija Leino, piano

Maamme-laulu yhteisesti

Masku

**Maskutalo
100 vuotta**

Maskutalo 100 vuotta yhteisön ytimessä

Maskutalon nimellä viimeiset vuosikymmenet tunnetun talon syntyhistoria ulottuu reilun sadan vuoden taakse. Alkujaan Maskun Seurojentalon nimellä perustettu osakeyhtiö aloitti rakennustyöt keväällä 1924 rakennusmestari **Onni Tourun** laatimien piirustusten mukaan.

Aikaisemmin maskulaisten yleisessä käytössä ollut nk. Seppälän talo myytiin kunnalle koulukäyttöön ja päätettiin rakentaa uusi talo yhdistysten ja kuntalaisten yhteisvoimin. Sijainniksi valikoitui luontevasti jo Maskuun saakka tuolloin ulottuneen Turku-Uusikaupunki-junaradan välitön läheisyys.

Perustetun yhtiön osakkeita merkitsi **Maskun kunnan** 30 000 markan lisäksi saman suuruisella osuudella **Maskun Suojeluskunta**. Suurempia osakkaita olivat lisäksi **Raittiusyhdistys Taisto 3** ja **Suomalaisen Seuran rahasto** 20 000 markan sijoituksella. Lisäksi **Lotta Svärd-yhdistys**, **Maskun Maamiesseura** sekä **Maskun Kataja** lähtivät mukaan kukin 5 000 markan osuudella. Mainittujen lisäksi myös lukuisat kuntalaiset hankkivat pienempiä osuuksia perustetusta yhtiöstä.

Nykytermein voisi sanoa, että kyseessä oli kunnan ja kolmannen sektorin yhteisöllinen yhteishanke mitä suuremmissa määrin.

Talo vihittiin virallisesti käyttöön juhlallisin menoin 4. tammikuuta vuonna 1925.

Merkittävä peruskorjaus talossa tehtiin vahvasti paikallisten yritysten tuella vuonna 1983. Korjausurakkaan osallistuneet yritykset on ikuistettu kahvion seinällä olevaan graniittitauluun. Keittiötilat uusittiin kokonaisuudessaan vuonna 1998. Viimeisin laaja korjausurakka on vuosina 2011–2013 Leader-rahoituksen avulla toteutettu saneeraus, johon kuului ilmanvaihdon ja yläpohjan uusiminen sekä maalämmityksen asentaminen.

Rakennushistoriallisesti merkittävää on, että talo on säilynyt poikkeuksellisen hyvin alkuperäisessä ulkoasussaan. Vastaavassa kuosissa olevia talovanhuksia on koko maan mitataavassakin jäljellä enää valitettavan vähän.

Maskulaisina voimmekin olla kiitollisia edellisille sukupolville upean talon säilymisestä ryhdikkäänä keskeisellä paikallaan kuntayhteisömmen ytimessä. Vuosikymmeniä jatkuneen vanhan rakennuskannan tuhoamisvimman vallitessa vanhan säilyttämistä voi pitää kulttuuritekona mitä suuremmassa määrin.

Vuosisataisen historiansa aikana talo on toiminut monenlaisten paikallisten tapahtumien näyttämönä. Ensimmäisten kahden vuosikymmenen ajan suurin käyttäjiä oli talon perustajaosakkaisiin kuulunut Maskun Suojeluskunta. Sotien jälkeen omistussuhteissa tapahtui pakon sanelema muutos, kun Suojeluskuntien kuten myös Lotta Svärd-järjestön toiminta Neuvostoliiton vaatimuksesta kiellettiin.

Yleisestä käytöstä talo oli pois vuodesta 1957 lähtien useamman vuoden ajan. Tuolloin talo oli vuokrattuna maa-

ja vesirakennushallitukselle Raumantien rakentajien majoituskäyttöön. Sittemmin taloa on käytetty lukuisten yhdistysten ja yhteisöjen säännöllisenä kokouspaikkana sekä merkittävästi myös liikuntatilana.

Kunnan vapaa-ajan hyvinvointipalveluille talon merkitys on ollut keskeinen koko historiansa ajan ja myös käyttöaste on vuodesta toiseen pysynyt korkealla tasolla.

Hääjuhlia, syntymäpäiviä, huutokauppoja, myyjäisiä ja lukemattomia yksityisiä juhlatilaisuuksia talossa on vietetty joka vuosi kymmenittäin. Iltamat, tanssit, konsertit ja nuorison diskot ovat myös kuuluneet laajaan tapahtumien kirjoon vuosisadan kuluessa. Myös Maskun kunnanvaltuuston kokoukset järjestettiin Maskutalolla säännöllisesti vuosikymmenten ajan, aina vuoteen 2019 saakka.

Maskun Seurojentalo Oy:n jälkeen vuodesta 1983 vuoteen 2000 toiminta jatkui Maskutalo Oy:n nimellä. Tuolloin enemmistöosakkaana oli jo Maskun kunta. Pienosakkaina oli tuolloin mukana myös 20 maskulaista yhdistystä.

Osakeyhtiön lakkauttamisen jälkeen talo on kuluvan vuosisadan alusta lähtien ollut kokonaan Maskun kunnan omistama ja hallinnoima, mutta edelleen talosta huokuu vahvasti Seurojentalon perinteiden yhteisöllinen henkäys.

Aki Simola

MASKU

Maskutalo
100 vuotta

Elma Korven: Koopainen

HÄLYYTYKSEN SATTUESSA.

SUOJELUSKUNTA - AIHEINEN
2-NÄYTÖKSINEN NÄYTELMÄ

HENKILÖT

NIILO, mylläripoika,
suojeluskuntaupseeri

ISOHOVI, isäntä.
Helposti johdettava.

ISOHOVIN EMÄNTÄ

MAIJA, ylioppilas,
rikkaan onneton rouva

RAATIKKA, isäntä.
Röyhkeä ja itserakas.

LEMPI, palvelijatar.
Komea, nykyaikainen

AARETTI, sällimäisesti
puettu kulkuri.

SUOJELUSKUNTALAINEN

TUOMO KULMALA

TATU KULMALA

VIIVI VIRANKO

EEVA-RIITTA GYLÉN

JUKKA KOSKINEN

MARJUKKA KULMALA

VALTTERI AULIO

IRMA SALONIEMI

Arvoisa juhlavieras,

Näinä polarisaation aikoina tuntuu kummalliselta esittää vahvemman voittoa julistavaa näytelmää, joka tuntuu yksisilmäiseltä. Mutta päätimme olla uskollisia alkuperäiselle tekstille ja esittää sen käsikirjoituksen mukaisena. Sellaisena se on esitetty Maskun Seurojentalon vihkiäisjuhlassa 4.1.1925.

Näytelmän kirjoittaja Elna Korven-Korpinen toimi mm. Räisälän kansanopiston johtajattarena. Hänen puolisonsa Paavo Korven-Korpinen piti Maskun Seurojentalon vihkiäisissä juhlapuheen. Hän oli suojeluskuntien valistusohjaaja ja omisti elämänsä suojeluskunta-aatteen tutkimiseen ja edistämiseen. Hän oli mm. pahamaineisen Hämeenlinnan vankileirin johtajana, ja hänen aikanaan leirillä kuoli 1000 punavankia.

"Hälyytyksen sattuessa" on kirjoitettu 1924, mutta sen ajankohta on kesä 1917. Silloin kahtiajako alkoi kärjistyä ja alkoi aseellinen varustautuminen, mikä johti vuoden 1918 sotaan. Juopa köyhien ja tilallisten välillä repesi veriseksi - ja johti pitkään ja vaikeaan katkeruuteen.

Korven-Korpisen näytelmän tarkoitus oli pönkittää valkoisten voittoa ja osoittaa punaiset rikollisiksi. Esitämme toisesta näytöksestä alun ja lopun lähes sellaisenaan. Tuolloisen lehtijutun mukaan esitys vihkiäisjuhlassa meni "melko hyvin". Toivomme yltävämme siihen.

Toivomme myös, että esityksemme antaa ajattelemisen aihetta Maskutalon alkuajoista ja siitä, miten estäisimme poliittisen kuplautumisen ja kärjistymisen nyt. Tarvitaan ymmärrystä ja empatiaa. Maskutalo ja erilaiset juhluvuoden tapahtumat ovat oiva mahdollisuus yhteisöllisyyteen.

Toivotamme oikein hyvää juhluvuotta kaikille tasapuolisesti!
Viivi Viranko sekä Masku-Seuran näytelmätyöryhmä

Iltamaohjelmistoa.

(Hakkapeliitan näytelmiä.)

Elna Korven-Korpinen: HÄLYYTYKSEN SATTUESSA.

Suojeluskunta-aiheinen 2-näytöksinen näytelmä. 4 naista ja 5 miestä. Ensimmäisessä näytöksessä tapahtumapaikka myllyrakennuksen edustalla, toinen näytös esitetään maalaistuvassa. Näyttämölleasetukseen riittävät tavalliset maisema- ja huonenäyttämövarusteet.

HÄLYYTYKSEN SATTUESSA on parhaita suojeluskunta-aiheisia näytelmiä. Sen vahvimpana puolena ovat lyhyet tiivistetyt ja helposti lausuttavat repliikit. Näytelmän hyvä opettavainen henki on hiottua, mutta se ei esittäydy ensimmäisenä katsomolle. Sitäpaitsi on näytelmä kauttaaltaan tasaisen reipasotteinen ja pitää katselijat kaiken aikaa viireissä. — Mutta lyhyet ytimekkäät vuoropuhelut pitää osata paremmin ulkoa kuin pitkät saarnatyyliset repliikit. Kuiskaajan varaan ei tässä näytelmässä saa mitään jättää.

Ensimmäisessä näytöksessä esiintyy myllärinpoika Nillo reippaana maalaisnuorukaisena terveine periaatteineen keskustellen kesävieraan ylioppilasneitosen, Maijan kanssa. Tämän seurustelun katsoo Nillon äiti sopimattomaksi, Maija on hänen mielestään kaupunkilaisneitonen, josta ei ole myllärinpojan vaimoksi. Toisena parina esiintyvät palvelija Lempi ja kulkuri Aaretti, ilmetty punakaartilaisytyppi. Sitteen on pari leppoisaa isäntää ja Isohovin emäntä.

Ensimmäinen näytös loppuu Lempin ja Aaretin riitelemiseen. Toisessa näytöksessä on maalaistupa, jossa edellämäin nitut jälleen ensimmäiseksi esiintyvät. Nälkäinen kulkuri työntyy sisälle ja ottaa omin lupinsa ruokaa kaapista sekä kiroaa porvareita. Näyttämölle tulee kesävieras Laine, joka ei välitä paljoakaan rouvastaan, entisestä ylioppilasneitosesta, vaan mieluummin kuhertelee Lempin kanssa. Maija ja Nillo ovat omituisissa olosuhteissa kohdanneet toisensa ja Laine on Nilloa kohtaan mustasukkainen. Nillosta on valmistunut suojeluskunnan aluepäällikkö ja hän saa hälyytyskäsken. Siinä isännät joutuvat ihmeisiinsä, sillä varusteet ovat aivan kurjassa kunnossa, eikä jokaista parseella löydy laisinkaan. Siinä onkin tarpeeksi selvittelyä, mutta näytelmä päättyy onnellisesti ja jättää hyvin esitetynä katsojaan mieluisen tunteen. Sehän onkin pääasia, vaikka tässä on hyvä annos suojeluskuntalaisen alkeisopetusta.

Näytelmä ei vanhene koskaan.

Kannaksen Vartio
-lehti 1932;
Hakkapeliitta-
kustantamo julkaisi
tämän näytelmän ja
muuta suojeluskunta-
aiheista materiaalia.

MASKU

Maskutalo
100 vuotta

Maskun suojeluskunta kokoontuneena seurojentalon eteen 10-vuotisjuhlaansa 14.4.1928. Kuva Aulis Ojan Maskun historia -teoksesta

Hääjuhlintaa Maskutalolla 1950-luvulla

MASKU

Maskutaloa juhlitaan tapahtumilla – konserteilla,
luennoilla, kiertävällä näyttelyllä ja monipuolisilla
kokoontumisilla – koko vuosi!

Tutustu ja tule mukaan:
tapahtumat.masku.fi